

<http://levurelitteraire.com/simona-grazia-dima-10/>

<http://www.levurelitteraire.com/0NUMERO3/TEXTES/dima9.htm>

SIMONA-GRAZIA DIMA

(Rumunsko)

Simona-Grazia Dima sa narodila v Temešvári, v rodine spisovateľov. Keď mala 8 rokov získala cenu za divadelný skeč Licina maska, ktorý uviedli v Bábkovom divadle v Temešvári, ako aj na turné po celom Rumunsku a v zahraničí. Pri príležitosti absolvovania Fakulty filológie Temešvárskej univerzity predniesla celoštátny prejav na rozlúčku so školou. Počas štúdií bola predsedníčkou literárneho krúžku Študentského univerzitného centra v Temešvári. Simona-Grazia Dima je najmä poetkou, ale aj esejistkou, literárnou kritičkou a prekladateľkou. Aktívne prispieva do popredných rumunských literárnych časopisov a je autorkou desiatich kníh poézie: *Ecuatie liniștită (Pokojné stotožnenie)*, *Diminețile gândului (Rána mysle)*, *Scara lui Iacob (Jakubov rebrík)*, *Noaptea romană (Rímska noc)*, *Focul matematic (Matematický oheň)*, *Confesor de tigri (Tigrov spovedník)*, *Ultimul etrusc (Posledný Etrusk)*, *Călătorii apocrife (Apokryfické cesty)*, *Dreptul răniilor de a rămâne deschisă (Právo nechať otvárať sa rany)*, *La ora fulgerului (Keď sa začína blýskať)*. Uverejnila dve knihy esejí a literárnych kritik a preložila z angličtiny dielo Arthura Osborna *Cesta sebapoznania Ramana Maharšiho* (názov rumunskej verzie: *Sri Ramana Maharshi sau calea Cunoașterii Supreme*).

Simona-Grazia Dima je členkou Zväzu rumunských spisovateľov a tajomníčkou Rumunského centra PEN klubu. Reprezentovala svoju krajinu na mnohých literárnych podujatiach v zahraničí, je zastúpená v rumunských a zahraničných antológiách poézie a získala viaceré významné ceny za svoju tvorbu.

Simona-Grazia Dima žije v Bukurešti a je editorkou Rumunskej akadémie.

Z anglickej verzie preložil **Pavol Janík**

BÁSNICKÁ DIELŇA

Básnik práve dokončil *mizanscénu* Smrti.

(Aký stereotyp pre inštinktívne zrýchlený tep

trýzneného, triumfujúceho nehmotného zvieraťa!)
Potom suchou dlaňou uhládza
dym a zvyšky sadzí obetovania;
a náreku do nebies,
zrazu prestáva a – kam to zmizlo?
Starostlivo odkladá svoje písacie nástroje,
oblieka sa úhľadne a vyberane
navlieka si nepremokavý plášť,
odchádza z miestnosti
a nastupuje do električky.

PLACHTENIE VO VÝŠKE

Bol si ustavične chorý,
kým si si nepovedal:
„Ešte stále som vták; a odteraz
budem vždy schopný nájsť potravu a potešenie
hore na nejakom útese“,
a potom ako si to vyslovil,
zveril si svoje telo vzdušnému prúdu,
aby si sa mohol stať expertom na tkanie blaženosti.

RUŽOVÁ ZEM

Ružová zem,
šťavnatá zem, nedosiahnuteľná zem,
zriedkavo žmurkneš žartom
aby perleťový lesk mohol zažiarit –
neústupčivo spiaci na tvojom bruchu
ako praveké zviera; utláčané nepriateľmi
a možno rozsievачmi, bezbranná
pred letiacimi dravcami, iba v noci
sa odvážiš natiahnuť svoje údy,
aby nik nevládal chytiť nijakú
z tvojich častí – zajtra zázračné nemluvňa
sa objaví nepoškrvnené v jednej z tvojich brázd.

SKOK CEZ PRIEPASŤ

Nepatrné okno oddeľujúce mráz od jari

a dostatočná miestnosť pre malého vtáka na štart
a vyškriabanie znaku na oblohe
diamantovým pazúrom. V tomto zlomku sekundy
dieťa len zavrelo a otvorilo oči,
trblietavá slza sa skĺzla z jeho tváre.
Rovnako nepredvídane moja ruka uchopila
cez priezračnú vodu vo svete poézie stratenú túžbu
a, žiaľ, nestihla ju zdvihnúť rýchlejšie,
ako jeleň skočil cez priepasť,
a my všetci sme vyšli na chladné vlhké voňajúce pole,
nesúc farby a zástavy: vnútri okamžitého rozdvojenia
medzi ľad a jeho rozpustenie, medzi noc a sen,
medzi ílový súmrak a rannú rosu.

DNES

Hlinená nádoba opustila spálené polia,
práve tam, kde sa zvalila hruda
rozvíreného ticha, pozerá sa tvojím smerom,
visiaca nad smútkom vdovy, opitá horúčavou,
rozdrvená búrkou. Predstieraš nezáujem.
Prekvapený vždy prichádzaš cez to isté miesto
– hmla stúpajúca ráno, ale pokorne premrznutá –
čerstvejší každým uplynulým dňom. Obozretne kladiš svoje oko
proti: hoci prázdny to môžeš počuť vo vnútri tlčúceho srdca
zachráneného života. A v nechápavom átriu
počúvaš, ako to vyslovuje v hlasoch plných slávy
tvoje meno, všadeprítomné všetko neočakávane vzniknuté.

ZVUK

Čakám na zvuk –
nie z usporiadaného orchestra.
Možno to bude
spev vlaku,
siréna v prístavoch
alebo na hromadách odpadkov,
kde rastú ostružiny
krúžiace dokola,
fialové deti,

ktoré sa vždy
pokúšajú ujstť.

ZLATÝ VTÁK

Milujem ťa, veľký zlatý vták,
spaľuješ ma a oblievaš
neviditeľným dechtom
a nútiš ma padnúť a zakrývaš mi oči
mojou rukou, bez možnosti uniknúť
spršku čiernej smoly vrháš na mňa;
a začínam byť spálená,
kým sa môj pád mení na krásu
a moje kolená vytvárajú ťažký riedky vzduch,
chvejú sa ako vejárové záhyby
a dúhové farby sa oslobodzujú z hlbín
plné nádhery a hrôzy;
a môžem padnúť do tmavých úbohých miest,
ktoré mi osvetľuješ
svojím prízračným svetlom,
aby som mohla vidieť
vo svetle zákonitosti,
zabúdajúc na všetko,
čo sa stalo náhodou –
v čase pokoja, vyrovnanosti a nevinnosti
v mojej mysli ďaleko od zábleskov a impulzov majáka;
potom dvíham oči k tebe,
dôverčivá, šťastná a stratená!

PÁD DO POÉZIE

Skúšala som padnúť. Nedalo sa.
Zo všetkých smerov poézia
natiahla
ligotavú sieť ku mne.
Usilovala som sa zrútiť.
Márne.
Moje nohy sa nedotkli kameňov,
ale ovocia plného hlbokkej
a večnej šťavy.

Zo všetkých strán
snívajúce palmy
ťažké od datlí
otvorili oči
a odrazu
súhlasili s odovzdaním svojich životov
do slov.

A medzitým básnik
smiešne, nemotorné a nespútané dieťa,
spadol znova a znova
do močiara, ktorý sa v okamihu
zmenil na zlato.

Z anglickej verzie preložil **Pavol Janík**